

## Pštros africký dvojprstý (struthio camelus)

Zootechnika Pštrosov

Zoznam chovov Pštrosov

Výkon KÚ Pštrosov



**Pôvod:** Afrika

### Charakteristika:

- nelietavý vták, vyniká stehenným svalstvom - **bežec**
- najväčší žijúci vták na Zemi
- od ostatných vtákov sa líši produkciou pevných aj tekutých výkalov
- funkčné len dva prsty, dlhší nesie váhu celého tela, pokrytý veľkým pazúrom, tento malý kontakt s podložením a dobre vyvinuté svalstvo mu umožňuje vyvinúť krátku rýchlosť v pomerne krátkom čase (60 km/h)
- bežec krok je dlhý až 7 metrov
- v zajatí sa dožíva až 60. rokov, reprodukuje sa do 40. roku života
- samica je o 1/5 menšia od samca
- dospelý samec v maxime chrpta dosahuje:
  - výšku 140-150 cm
  - s natiahnutým krkom 300 cm
  - váha 150 kg
- na malej holej hlave má pár veľkých, guľatých a živých očí, umožňujú mu sledovať okolie až do vzdialenosti 3,5 km
- na viečkach má dlhé husté riasy, navyše oko môže byť prekryté mliečnou membránou cez ktorú však zvierka vidí
- krk je dlhý, pohyblivý, zložený z 19 stavcov, mozog na tak veľké zviera váži len neuveriteľných 40 g!

V zajatí chováme tri variácie pštrosa:

Čierny - najľahší, ranný a najplodnejší

Modrý - stredne veľký rámec tela, priemerná úžitkovosť

Červený - najmohutnejší rámec, slabšia znáška

Na Slovensku sa vyskytuje aj veľa krížencov medzi jednotlivými variáciami.

### Význam chovu:

#### mäso:

výživné, diétne mäkké mäso vysokej kvality, nízky obsah tuku a cholesterolov, ľahko spracovateľné, výrazne červené pripomínajúce hovädzie mäso

#### nutričné zloženie:

voda 75,4 %  
tuk 1,2%  
bielkoviny 21,7 %

energia: 438 KJ/100 g

**koža:**

tenká avšak veľmi pevná, trvanlivá a odolná voči opotrebeniu, neprepúšťa vodu, s prekrásnou kresbou po odstránení brka, čím sú otvory po brku hustejšie, tým je viac cenená, pôvodne je svetlo hnedá, dobre sa farbí

**vajcia:**

jedlé, zasýti cca 8-10 ľudí, pštrosie vajce je pomerne k 24 slepačím vajciam, škrupina je hrubá 2-3 mm (znesie váhu až 120 kg), pri príprave varením "na tvrdo" si vyžaduje časovú prípravu 60-90 minút, farba škrupiny je od smotanovej po svetlohnedú, gramáž a pórovitosť je typická pre každú nosnicu

**perie:**

najcennejšie je biele spodné krídlové perie dospelého samca, na Slovensku však nie je možné dorobiť kvalitné perie z hľadiska nepriaznivých klimatických podmienok

## **Biológia pštroša**

### **Pohlavná dospelosť:**

samice 2.rok života

samce 2,5.-3. rok života aj keď ochotu k páreniu prejavujú skôr

Túto skutočnosť je potrebné zohľadniť pri zostavovaní skupín t. j. **tria**

### **Znáška:**

začína skoro na jar, končí zvyčajne v auguste, žiadúce je aby sliepka znášala v dvoj-trojdnových intervaloch, znáška sa fyziologicky zvyšuje od 5. znáškovej sezóny, neskôr sa ustáli (vplyv genetického založenia, výživy, ustajnenia atď.), hmotnosť vajca sa pohybuje od 1300-1800 g, optimálna znáška je pri 80 ks násadových vajec za sezónu

**Inkubácia:** 40-42 dní

Spôsob inkubácie vajec:

### **Umelo:**

po zbere vajcia očistíme od nečistôt zoškrabaním, alebo jemným brúsnym papierom, uskladníme ich po dobu **2-4 dni**, max. 5 dní pri teplote **13-15 °C** a relatívnej vlhkosti **75-80%** (neuskladňujeme ich dlhšie, lebo potom značne klesá liahnivosť, vysychá obsah), pred inkubáciou ich presvietime, aby sme zistili uloženie žltka a veľkosť vzduchovej bubliny, tvorí sa do 24 hodín po znesení veľkosťou od **4 mm-4 cm**

### **Liahnutie:**

#### **teplota:**

**36-37 °C** (kolísanie max. **0,5 °C**)-dôležitý faktor, pri nedodržaní sa liahnu kurčatá skôr a so slabou životaschopnosťou,

neabsorbujú sa žltkový vak, čo vedie k úhynu v priebehu prvých dní života

**vlhkosť:**

závislá od teploty, dôležitý faktor ak:

stúpa teplota a klesá vlhkosť - v poslednej fáze liahnutia spôsobuje stiahnutie bielkovinovej blany okolo tela kurčaťa, zamedzenie vyťahnutiu hlavičky spod krídla, následné vysilenie, zadusenie

stúpa vlhkosť a teplota je štandardná - nedostatočné odparovanie tekutín spôsobuje utopenie zárodka vo vajci

**prúdenie vzduchu:**

**8x/24 h**, podstatné pri poslednej fáze liahnutia, keď nastáva dýchanie pľúcami

**naklápanie:**

**4x/24 h o 45°**, zanedbanie nemá také katastrofálne následky v porovnaní s teplotou, vlhkosťou a prúdením vzduchu, názory chovateľov sa značne rôznia, väčšinou sa robí ručne, v posledných dňoch sa doporučuje vajce presvietiť, zistiť či sa kurča preklúlo do vzduchovej bubliny, je to signál k preloženiu vajca

**spôsob:**

vodorovne sa uložia do debničky (spodok liahne), smer kľutia hore

Po 12 hodinách ak nenastali známky kľutia, vajce presvietime, určíme polohu zobáčka, v jeho mieste vajce naťukneme (vpustíme ku kurčaťu vzduch), uložíme vajce naspäť, fixujeme

Ak sa samo nezačne liahnúť ani po 42. dni, začneme škrupinu vylamovať po malých častiach, od hlavy po spodok, všímať si či je zaschnuté krvné riečište (vyžaduje si opatrnú manipuláciu), vtiahnutosť žltkového vaku

**Prirodzene:**

samec zasadne na násadu pri 12-16 ks vajec, samica ho v priebehu dňa na krátko strieda, je svedomitejším inkubátorom ako umelá liahňa, avšak trba prihliadať aj na variabilné podmienky, v našich podmienkach je výhodnejšie (vhodnejšie) umelé liahnutie